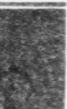
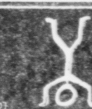

BARNA-SÍÐAN

LOYNIHELLIÐ

eftir J. M. Neale

Tey bógva seg til at rýma

2. PARTUR:

Framhald

«Ja, pápi! Her teir triggir pálmarnir — um middagsleitið 20 fet úr endanum á skugganum av tí litla — oman móti ánni — mitt inni í kjarrinum. Tað skal ganga! Difilus hevur ikki lært meg onki!»

«Tað eydnaðist Filippusi ósæddum at bera leður-pungarnar yvir til pálmarnar. Har leitaði hann so eftir kjarrinum, har hann skuldi krógva peningin. Men tað var eitt sindur ringt at finna, tí alt ókið uttan um pálmarnar var avvaksið við runnakjarri, heilt oman at ánni. Har var onki at gera uttan at bíða til sólín stóð hægst á himni um middagin.

Ímeðan hevði Jóhannes leitað inni í býnum eftir teim røttu kamelunum at keypa. Faðir hansara hevði lagt honum eina við at keypa góð og sterk kariatúr, sum orkaðu væl at ganga. At enda helt hann seg hava funnið teir røttu hjá einum grikskum handils-manni. Men maðurin legði so ógvuligan pris á.

«Ert tú galin?» rópti Jóhannes, «so nógv fyri hesar skrinkirnar?» — Ikki talan um. Ikki meir enn helvtina av tí lati eg!»

Maðurin flenti og hugdi óreint argandi at Jóhannesi.

«Tað tykist vera umráðandi, at tú fært kamelarnar í bræði?»

«Eg taki uppáftur, at um eg lati tær helvtina, so fært tú kortini ein góðan pris fyri teir!»

«Ver tú glaður, um eg yvirhøvar vil selja teir til tín!»

Kamelarnir lógu á bóli lið um lið. Jóhannes gav teimum ein dyggan brest, so teir lupu á fótur. Teir vóru heftir saman.

«Eina ferð afturat sigi eg: Ikki meir enn hálfvers silvurpeningar!»

Av tí harðmæltu tosinum vóru nú fólk saman-komin uttan um teir báðar. Tey hugdu at kamelunum frá øllum síðum, handlaðu teir og mettu um góðsku.

«Hygg hesin kristni!» rópti grikin. «Hann býður mær hálfvers fyri kariatúr, sum eg lættliga kundi fingið tvey hundradð fyrri!»

«Hundrað!» rópti Jóhannes.

«Hvar er hann kristin?»

Ein fólurur kjøthandlari trokaði seg ígjøgnum mannarnágvuna. Stillaði seg gleibeintur framman fyri Jóhannesi.

«Hevði tú havt hug at bumsa í Nilánni, litli mín?»

«Ikki meir enn hundradð!»

Grikin risti við hövðinum.

«Skuldi eg verið nøgdur við hundradð, tá ið eg veit,

at tú ert fótur fyri at lata trý hundradð?»

Kjøthandlarin tók afturáftur: «Hevði tú havt hug at sloppið út í Nilánni, litli mín?» Og hann treiv í teymarnar á hestinum.

Fólkini flentu.

«Slepp við tær!» rópti Jóhannes. «Mitt seinasta boð, grikki, er hundradð!»

Aftur risti grikin við hövðinum. Tá slongdi Jóhannes pengapósin í hövðið á honum, tók í somu lótu í teymarnar á tí fremra kamelinum og gav hesti sínum hekl. Forfarður leyp kjøthandlarin til síðis. Hesturin leyp gneggjandi av stað. Kamelarnir aftaná. Mannarnágvun røpti í øði. Men bara ein steinur varð tveitur eftir Jóhannesi. Tá ið hann vendi sær á, var alt ein ruðuleiki uttan um grikan. Peningapósin var skraðnaður, og fólk stóðu gramm og hentaðu so nógv var silvurpeningar hvør sum gjørligt. Mitt í øllum stóð grikin og royndi at savna tað, hann kundi fáa

hendur á. Hann deildi og bannaði og bað allar helheimsins illu andar revsa sær handa nasadjarva kristna hvølpin.

Jóhannes bara flenti og skundaði sær til hús. Tey heima vóru næstan liðug at gera seg til. Vinsekkirnir vóru fyltir við vini og vatni. Maturin var stungin í kassar so at hann rúgvaði sum minst, og alt annað, nakrir virðislutir, rekkjuvæðirnar, nøkur vápn, kyndlar og tvær stórar óksir lógu til reiðar. Filippus hevði eisini gjørt síni ørindi burtur av sær, tá ið Jóhannes kom við kamelunum. Jóhannes flenti, tá ið hann segði teimum, hvat sær var hent.

«Jamen, Jóhannes,» segði móðurin. «Har kundi skjótt verið verri vorðið hjá tær!»

«Jú, men tað gekk jú væl!»

«Men eg haldi kortini, Jóhannes, at tú átti at farið til onkran annan at keypa hasar kamelarnar. Tú bart teg jú ljótt at — og harafturat megu vit ansa eftir ikki at gera okkum so upp, at fólk fer at gruna nakað,» segði faðirin. «Men nú — er einki út at geva! Hverja løtu kunna hermenn koma higar, um grikin hevur meldað teg. — Skipið upp á kamelarnar beinavegin. So megu vit sæla fyra kvikar reiðkamelar. Jóhannes, tú sært til, at kariatúrini sum skjótast verða leidd yvir til «Fara-pálmán». Um so nakar kemur higar, megu vit royna sum skjótast at koma til tín gjøgnum trongvegin. Tak tveir trælir við tær!»

— Filippus!

«Ja, pápi?»

«Tú fært upp á tekjuna og hevur eyguni eftir vegnum til Ombi. Kemur nakað illgrunavert til sjóndar har, varskógvar tú! — Tú skilir?»

«Ja, ja!» segði Filippus og leyp innan beinanvegin.

«Jóhannes skundaði sær av stað við kamelunum.

Hann var ikki meir enn farin um sýnina, Basilius ætlaði sær júst at siga, at tey øll skuldu leggja seg aftur eina løtu, tí tey noyddust helst at ferðast alla komandi nátt, nú rópar Filippus:

«Tveir menn á hestbaki, pápi!» og hann rann al-goystur oman av tekjuni.

«Vit fara beinanvegin! — Eg steðgi so mikið, at eg siggi, hvat teir ætla. Sleppi eg ikki burtur hiðani, so fari tí oasuna *). Har bíðar Difilus eftir tykkum!» segði Basilius.

Móðurin tók í hondina á Cyrilli og báðar skundaðu sær yvir imóti trongvegnum. Filippus rann aftaná.

Basilius skundaði sær upp á tekjuna. Sanniliga. Tveir reiðmenn. — Men so gjørdi hann eitt gallróp:

«Filippus! — Thekla!»

Tey steðgaðu á.

«Thekla! — Filippus! — Farið ongan veg!»

Filippus vendi aftur. Faðirin stóð longu í túninum.

«Rópa mammu aftur eisini!»

«Hvat er nú?»

«Kendi tú ikki Difilus og presbytarin. Nú mundu vit rýmt undan okkara egnu.» Teir báðir reiðmenninir vóru í túninum um somu tíð sum móðurin og Cyrilla komu aftur.

Móðurin flenti: «Nú klækkaðu tit okkum, meini eg!»

Presbytarin brosaði eitt sindur, tá ið hann hoyrði, at tey høvdu ræðst hann, men hann varð beinanvegin álvarsamur aftur. «Tað er gott, Basilius, at alt er til reiðar hjá tykkum. Í Ombi hevur rómverski høvudsmaðurin longu tikið nakrar av broðrunum, tí at mannarnágvun í øði næstan hevði gjørt av við teir, og Difilus sigur frá, at slíkt eisini er hent í Silsatis.»

«Ja, harri. Viðskiftamaðurin hjá tær, tók ikki imóti mær. Tí har eru teir longu farnir undir offringarnar. Harri, eg haldi, vit skulu fara hiðani alt fyri eitt.» «Mær dámdi best, um Cyrilla, Filippus og Thekla finga hvílt seg eitt sindur afturat...»

«Mræ nýtist onga hvíld,» helt Filippus.

Framhald

Góðu børn!

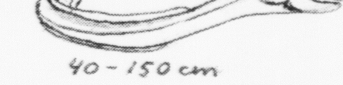
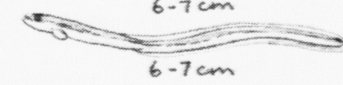
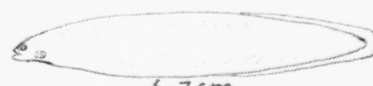
Hetta er seinasta barnasíðan fyri summarfrítíðina — men framhaldssagan um loynihellið fer at halda fram í hvørjum leygardagsblaði.

Hesaferð verður sagt eitt sindur um nøkur dýr, tú kanst finna í einihvørjari á. Kanska kennir tú tey væl, ella kanska fært tú oman at vita, um tú kanst finna tey í ánni — tak tey upp í eina glaskrúku og hygg eftir, hvussu tey bera seg at. Men lat tey ikki standa og doyggja av hungri ella luft-troti í glaskrúkunum, slepp teimum av stað aftur, tá ið tú hevur hugt at teimum.

Maðkapirra. Nú eru longu 2–3 mánaðir, síðani maðkapirrunar kyknaðu úr eggjunum. Silini gýttu í heyst, og eggini hava ligið millum eyrin á botninum allan vetur.

Maðkapirrunar liva av smádyrum (flugum o.ø.) — og tær vaksa skjótt.

Allur. Niðast í ánni millum smáar steinar og í eyrunum finnur tú smáar allar, vit nevna glasállar. Glasállarnir eru álla-murtar, sum eru 3-ára gamlir. Teir eru klaktir í Sargasso-havinum yviri við Miðamerika og eru nú á veg niðan í áirnar hjá okkum.

Tá ið teir eru umleið 10-ára gamlir fara teir aftur á sjógv og suður í Sargasso-havið at gýta.

Heygsmaðurin likist bæði eini flugu og einum summ-ar-fugli. Tú finnur hann sitandi á einum steini í ánni ella í grasinum við árabakka. Ungarnir hjá heysmanninum liva niðri á botni í ánni. Teir hava gjørt sær eitt ror av sandi, smásteinum og grasstráum — og teir bógva inni í rørinum, bara høvðið og gøturnir siggjast uttanfyri, tá ið rørið fer til gongu.

Allar eta ungarnar (orm-verurnar) hjá heysmanninum — og sil kunna leypa upp úr vatninum og taka heysmannin sjálvan á flogi.

Marflugan er eitt lítið krabbadýr.

Hon hevur 14 bein og svimur í vatninum — oftast krógvar hon seg undir steinum. Sil eta nógv var marflugur.

Veitst tú,

at nógv var áir eru so skitnar, at dýr ikki liva í teimum. Sápu-vatn og vatn úr rottangum og kloakkum eru ófær til slýggj og aðrar vatnplantur, so summar eru so grønar av slýggj, at alt annað liv kóðnar.

Í kloakk-vatninum eru eisini eiturevni, sum drepa djóra-lívið í ánum.